

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Odbor za razvoj

2008/0061(AVC)

16.2.2009

MNENJE

Odbora za razvoj

za Odbor za mednarodno trgovino

o predlogu za odločbo Sveta o sklenitvi sporazuma o gospodarskem partnerstvu med državami CARIFORUMA na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani
(KOM(2008)0156 – C6-0000/2008 – 2008/0061(AVC))

Pripravljavec mnenja: Jürgen Schröder

(*) Postopek s pridruženimi odbori – Člen 47 Poslovnika

PA_LegAVC

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Obrazložitev

V členu 36 Sporazuma iz Cotonouja o partnerstvu so se države AKP ter EU strinjale, da sklenejo nove sporazume o trgovini, ki so skladni s STO in „postopoma odstranjujejo ovire za njihovo medsebojno trgovino in povečujejo sodelovanje na vseh področjih, pomembnih za trgovino“. V členu 37 je navedeno, da bodo „pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu potekala v pripravljalnem obdobju, ki se konča najpozneje 31. decembra 2007“.

Leta 2002 se je začela prva faza pogajanj med Komisijo in skupino držav AKP o vprašanih, povezanih s splošnimi interesi vseh držav AKP, ki sodelujejo pri sporazumih, sledila pa so ji ločena pogajanja s šestimi regijami AKP, ki so bile oblikovane za pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu (Karibi, zahodna Afrika, osrednja Afrika, vzhodna in južna Afrika, "SADC minus", Tihi ocean). Ob koncu pogajanj leta 2007 se je vzhodnoafriška skupnost odcepila od pogajalske skupine ESA.

Samo Karibi so se po petih letih pogajanj na koncu leta 2007 strinjali, da parafirajo polni sporazum o gospodarskem partnerstvu, ki vključuje vse vidike gospodarskega sodelovanja in razvoja. 16. decembra 2007 so Komisija v imenu Evropske skupnosti in 15 držav CARIFORUMA (Antigva in Barbuda, Bahami, Barbados, Belize, Dominika, Dominikanska republika, Grenada, Gvajana, Haiti, Jamajka, Saint Kitts in Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent in Grenadine, Surinam ter Trinidad in Tobago) parafirale sporazum, ki so ga EU in 13 držav CARIFORUMA podpisale 15. oktobra 2008, Gvajana pa 20. oktobra 2008. Haiti ni podpisal sporazuma.

Od začetka leta 2008 je začel veljati dostop brez dajatev in kvot za izdelke držav CARIFORUMA na trg EU v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1528/2007 z dne 20. decembra 2007 o uporabi ureditev za blago s poreklom iz nekaterih držav iz skupine afriških, karibskih in pacifiških držav (AKP), določenih v sporazumih, ki vzpostavljajo ali vodijo k vzpostavitvi sporazumov o gospodarskem partnerstvu (UL L 348, 31.12.2007, str. 1). Nemudoma po podpisu je Komisija obvestila STO o sporazumu in tako potrdila skladnost s STO za uvozni režim za blago iz držav AKP, ki so podpisale sporazume o gospodarskem partnerstvu.

Velike težave pa so se pojavile med pogajanjem in po parafiranju, še zlasti ko se je ponovno začela razprava v Gvajani. Gvajana bi raje podpisala samo tisti del sporazuma, ki se nanaša na blago. Ker se zahtevi ni ugodilo, določbe iz protokola, dodane k sporazumu, zahtevajo ponovno ocena učinka v petih letih, kar bo privedlo do morebitnih predlogov sprememb. Poročevalec pozdravlja te določbe, ker je lahko redno ocenjevanje pomemben instrument pri zagotavljanju razvoju prijaznega izvajanja sporazuma o gospodarskem partnerstvu. EU mora pri izvajanju pokazati prožen in odločen pristop in mora biti pripravljena, da spremeni določbe sporazuma, če se pri pregledu izkaže, da je to potrebno.

Poleg težavnih vsebin sta tudi način in taktika pogajalcev Komisije ogrozila sicer že od nekdaj uspešna pogajanja med EU in karibskimi državami. Poročevalec to močno obžaluje in izrecno pozdravlja spremembo stališča Evropske komisije, kateri je sledila zamenjava komisarja za trgovino. Vendar pa vidi dovolj močan razlog, da čestita državam

CARIFORUMA za rezultat pogajanj in njihovo odločitev, da podpišejo sporazum o gospodarskem partnerstvu.

Haiti kot edina najmanj razvita država skupine držav CARIFORUMA ni podpisala sporazuma o gospodarskem partnerstvu. Kot najmanj razvita država lahko koristi načrt "vse razen orožja" v okviru sistema splošnih tarifnih preferencialov. Zaradi tega ni takojšnje potrebe, da se s sporazumom o gospodarskem sodelovanju zagotovi prost dostop do trga EU. Glede na težavno politično in gospodarsko situacijo, ki vlada v državi, se ne sme izvajati pritiska na Haiti, temveč mu je treba pustiti čas, ki ga potrebuje za odločitev.

Sporazum o gospodarskem sodelovanju z državami CARIFORUMA bi lahko ugodno vplival na razvoj karibskih držav. Po mnenju poročevalca sta hitra ratifikacija in hiter proces izvajanja v povezavi z nujnimi reformami pogoja za pozitiven učinek sporazuma o gospodarskem sodelovanju. Treba je izpostaviti, da so izboljšani dostop do trga za blago, naložbe in storitve bolj dostopne podjetjem EU v karibskih državah kot karibskim državam v Evropi zaradi pomanjkanja zmogljivosti. To lahko privede do neskladnega rezultata, močno odvisnega od izvajanja sporazuma.

Izvajanje sporazuma o gospodarskem sodelovanju in reforme lahko samo učinkujejo, če sporazum o gospodarskem sodelovanju spremljajo svežnji znatne razvojne pomoči trgovini, s katerimi se krijejo čiste carinske izgube in okrepi gospodarska dejavnost v državah CARIFORUMA. Vendar pa člani o razvojnem sodelovanju v sporazumu ne zavezujejo EU, da zagotovi dodatno finančno pomoč v zvezi s sporazumom o gospodarskem partnerstvu.

Glavni razlog za odločitev, da se v Sporazum iz Cotonouja vključi člen 36, je bilo dejstvo, da pravila v okviru Pogodb iz Lomeja glede prostega dostopa na trg EU za blago iz vseh držav AKP niso bila skladna s pravili STO. Zaradi tega obravnava največji del sporazuma o gospodarskem partnerstvu promet z blagom. Vsekakor pa so vse strani že od samega začetka naprej pojasnile, da morajo biti cilji sporazuma skladni s cilji Sporazuma iz Cotonouja o partnerstvu, kar je temelj za Sporazum o gospodarskem sodelovanju med Evropsko skupnostjo in državami CARIFORUMA.

Sporazum o gospodarskem sodelovanju v členu 1 navaja prvi cilj, ki je „prispevati k zmanjšanju in končnemu izkoreninjenju revščine z vzpostavitvijo trgovinskega partnerstva, skladnega s ciljem trajnostnega razvoja, Razvojnimi cilji novega tisočletja in Sporazumom iz Cotonouja“, ki mu sledi cilj, to je „spodbujati regionalno povezovanje, gospodarsko sodelovanje in odgovorno vodenje države ter tako vzpostaviti in izvajati učinkovit, predvidljiv in pregleden regulativni okvir za trgovino in naložbe med pogodbenicami in v regiji CARIFORUM“.

Sporazum o gospodarskem sodelovanju z državami CARIFORUMA je na različne načine tesno povezan s sporazumom iz Cotonouja. Ta sporazum je „osnovan na temeljnih načelih ter na bistvenih in temeljnih elementih Sporazuma iz Cotonouja“. Sporazum temelji na določbah Sporazuma iz Cotonouja in predhodnih sporazumov o partnerstvu AKP-ES [npr. štirje sporazumi iz Loméja in prejšnji sporazumi iz Yaoundéja] na področju regionalnega sodelovanja in povezovanja ter gospodarskega in trgovinskega sodelovanja.

Sporazum vsebuje podrobna pravila za uvoz in izvoz blaga. EU je pripravljena, da od 1.

januarja 2008 dalje ne uporablja več carin in kvot, večina držav CARIFORUMA bo v naslednjih 25 letih postopoma odprla svoje trge za približno 87% blaga, uvoženega iz EU ter s poreklom v EU. To bo povzročilo čisto izgubo carinskih prihodkov, vendar imajo države CARIFORUMA čas, da se prilagodijo in bodo tudi deležne podpore v okviru pomoči za trgovino. Pričakuje se, da bo nujna reforma sektorja za davčni in carinski sistem na splošno koristila razvoju sistema javnih financ držav CARIFORUMA.

Sporazum o gospodarskem partnerstvu vsebuje določbe o trgovini s storitvami, naložbah, konkurenci, inovacijah, intelektualni lastnini in javnih naročilih. Vsa navedena področja so natančno preučili akterji v državah CARIFORUMA in EU. Te določbe predvidevajo velike obveznosti, vendar tudi odpirajo možnosti za gospodarski razvoj. Težko predvidljiv pa je vpliv teh poglavij na razvoj držav CARIFORUMA. Vendar so v sporazum vključeni zaščitni in spremljevalni ukrepi, ki bodo zagotovili uspešnost določb v smislu razvoja zadevnih držav. EU mora zelo prilagodljiva kar zadeva države CARIFORUM, pri čemer uporabi zaščitne ukrepe, zlasti v zvezi s stroški izvajanja in negotovih razvojnih vplivov.

Obstoječe finančne instrumente za razvojno sodelovanje bo uporabila EU kot spremljanje sporazuma o gospodarskem partnerstvu z državami CARIFORUMA. Finančna podpora se bo zagotovila iz regionalnih in nacionalnih usmerjevalnih programov evropskega razvojnega sklada kot tudi celovitih programov AKP. Poleg tega bodo države CARIFORUMA letno prejemale svoj delež pomoči, povezane s trgovino, ki znaša eno milijardo evrov in jo je obljubila EU in eno milijardo evrov, ki so jo obljubile države članice. Vendar pa je zagotovljeno malo dodatne finančne pomoči.

Sporazum med Evropsko skupnostjo in državami CARIFORUMA je bil sklenjen za posebne potrebe in v interesu držav karibskih držav. Prihodnji sporazumi o gospodarskem partnerstvu v drugih regijah lahko vsebujejo bistveno drugačne določbe in lahko vključujejo različno število področij, odvisnih od razvoja posamezne regije.

Sklepna ugotovitev

Odbor za razvoj poziva Odbor za mednarodno trgovino, naj kot pristojni odbor predlaga Parlamentu, da poda svoje soglasje za sporazum o gospodarskem partnerstvu, ki ga ratificirajo države CARIFORUMA in njihovi parlamenti, če tako določajo njihove ustave.

POSTOPEK

Naslov	Sporazum o gospodarskem partnerstvu med ES in državami CARIFORUM
Referenčni dokumenti	05211/2009 – C6-0054/2009 – KOM(2008)0156 – 2008/0061(AVC)
Datum prošnje za privolitev EP	11.2.2009
Pristojni odbor	INTA
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	DEVE
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Jürgen Schröder 27.5.2008
Obravnava v odboru	8.12.2008
Datum sprejetja	21.1.2009
Izid končnega glasovanja	+: 25 -: 3 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Margrete Auken, Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Corina Crețu, Koenraad Dillen, Alexandra Dobolyi, Beniamino Donnici, Fernando Fernández Martín, Juan Fraile Cantón, Alain Hutchinson, Madeleine Jouye de Grandmaison, Filip Kaczmarek, Maria Martens, Luisa Morgantini, José Ribeiro e Castro, Toomas Savi, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Anna Záborská, Jan Zahradil, Mauro Zani
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Maria Berger, Raymond Langendries, Miguel Angel Martínez Martínez, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker